

Hvi er Herrens Ord forsvundet af de nye salmer

af Kristian S. Larsen

Der skrives nye salmer i stor stil. Det er godt og vigtigt. Det er til alle tider en vigtig side af kirkens liv, at evangeliet formidles og formuleres poetisk i salmer og sange. I Bibelen lyder opmuntringen bl.a.: "Undervis og forman med al visdom hinanden med salmer, hymner og åndelige sange, syng med tak i jeres hjerte til Gud." (Kol. 3,16). Sang og musik, salmer og poesi hører altså med til kirkens identitet.

Men da sprog, samfund, menneskers liv og dagligdag og den erfaringsvirkelighed, salmerne taler ind i, er under stadig forandring, er det godt, at mennesker med poetisk evne og åndelig indsigt sætter nye ord på det gamle evangelium. Det arbejde skal de opmuntres i. Dét kan og bør vel at mærke ske uden at nedvurdere den uvurderlige skat, som salmedigtning fra tidligere tider udgør. Den bør vi værdsætte højt og holde godt fast i. Men nye salmer er i udgangspunktet også en rigdom.

Imidlertid er der i nyere salmedigtning tendenser, som kalder på eftertanke. For i en ret stor del af dem synes centrale elementer i den kristne tro at være ganske svagt til stede eller helt udeladt. Nogle digtere arbejder bevidst og udtalt med at forme tekster, hvor klassiske ord som synd, dom, nåde, frelse og forsoning ikke blot omformuleres, men hvor begreberne også gives et nyt indhold. I nogle tilfælde er dette indhold i direkte modsætning til begrebernes klassiske betydning.

I nogle tekster udelades helt enkelt ordet 'Gud' eller andre navne for ham, så det i sidste ende kan stå uklart, hvem teksten taler om eller henvender sig til. Resultatet kan være flotte digte med velformede ord og flotte sproglige billeder, men hvor forbindelsen til Bibelens tankegange og den klassisk kristne tro opleves som svækket eller på grænsen til helt fraværende.

'Hvi er Herrens ord forsvundet af Hans hus', spurgte Grundtvig i 1810. Her var situationen, at søndagens prædiken var blevet overtaget af almene betragtninger om livet og praktisk vejledning til dagligdagen.

Er der tendenser i den aktuelle salmeskrivning, som peger i samme retning? At evangeliet bliver erstattet af almenmenneskelige betragtninger og generelle livserfaringer, og at Gud og evangeliet kun får plads ude i periferien i form af uklare og tvetydige formuleringer? Er der med andre ord rationalistiske tendenser, som truer arbejdet med nye salmer? I så fald er det aktuelt at mane til grundig eftertanke og spørge: Hvi er Herrens ord forsvundet af de nye salmer?

Er salmeskrivningen måske på vej dérhen, hvor der skrives mere og mere om en Gud, som vi kender mindre og mindre – eller mindre og mindre vil kendes ved...? I så fald er det ikke kun uheldigt eller ærgerligt, men dybt problematisk.

Evangeliet og dets formidling i form af salmer er ikke bundet og afgrænset til bestemte ord eller klassiske formuleringer. Men evangeliet handler om et bestemt budskab og om ordet fra Gud, som har åbenbaret sig, og som derfor ikke behøver være fjern og ukendt for os.

Skal en poetisk tekst kaldes en salme og kunne bruges som sådan, må den derfor være knyttet til dette ord og bærer af netop dette budskab. Et digt, hvor Gud ikke nævnes, og hvor tekstens budskab holder sig på afstand af centrale elementer i den kristne tro, er ikke en salme. Det kan være en både livsklog og indholdsrig tekst, men den kan ikke betegnes og bruges som salme. Salmer er ikke kun 'dogmatik på vers'. Nogle salmer kan betegnes sådan, og de hører også med som en del af den vidt forgrenede genre, der hedder salmer. Men salmer er også digte, der udlægger, fortolker og aktualiserer og knytter budskabet til menneskers konkrete liv.

Tekster, der entydigt og markeret lægger afstand til eller helt afviser en klassisk formulering af troen, kan imidlertid ikke bære opgaven som salme. Der er tværtimod noget selvmodsigende ved salmer, der viger tilbage for at tale tydeligt om Gud.

Der skal fortsat opmuntres til at arbejde med nye salmer og sange og i det hele taget med at formulere og formidle evangeliet. Skriv, så det gnistrer, og syng, så det kan høres!

Men der skal også opmuntres til, at det, der skrives og synges, må holde livsforbindelsen til den klassiske salmesang og til den kristne tros samlede billede af Gud og relationen til ham. Også i arbejdet med nye salmer er det vigtigt – med ord fra netop en klassisk salme – at "i troskab mod dig vandre og følge ordets lys" (DDS 8,5).

God arbejdslyst til denne vigtige opgave!

Kristian S. Larsen er cand.theol. og formand for Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse